

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU İLE
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU ÜYELERİNDEN
KURULU KARMA KOMİSYON
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
3 Ekim 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Karma Komisyonun işleyişine ilişkin açıklaması

2.- Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Kamu Denetçiliği Kurumunun işleyişi ile (5/9) esas numarastıyla Komisyona havale edilen 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nun yasa gereği tümü üzerinde görüşmeler yapılmasına ve karara bağlanmasına ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, Kamu Denetçiliği

Kurumunun önemine ve yeni dönemin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

2.- Çorum Milletvekili Erol Kavuncu'nun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- SUNUMLAR

1.- Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç'un, 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında sunumu

V.- KARMA KOMİSYONLAR

A)KONU

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmeler

VI.- KARARLAR

A)KOMİSYON KARARLARI

1.- 2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun (5/9) benimsenmesine ve aynen kabulüne ilişkin karar

**DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
ÜYELERİNDEN KURULU
KARMA KOMİSYON**

**1'inci Toplantı
3 Ekim 2018 Çarşamba**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 11.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır,

Karma Komisyonun işleyişine,

Kamu Denetçiliği Kurumunun işleyişi ile (5/9) esas numarasıyla Komisyona havale edilen 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nun yasa gereği tümü üzerinde görüşmeler yapılmasına ve karara bağlanmasına;

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan Çavuşoğlu, Kamu Denetçiliği Kurumunun önemine ve yeni dönemin hayırlı olmasını dilediğine;

Çorum Milletvekili Erol Kavuncu, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Batman Milletvekili Ziver Özdemir, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç tarafından, 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında bir sunum yapıldı.

2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmeler tamamlanarak, 2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) benimsendi ve aynen kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 11.57'de toplantıya son verildi.

3 Ekim 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN : Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Canan KALSIN (İstanbul)

SÖZCÜ: Zülfü DEMİRBAĞ (Elâzığ)

KÂTİP: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

●

BAŞKAN – İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuzun Değerli Başkanı, Sayın Başkanım, çok değerli üyelerimiz, Dilekçe Komisyonunun ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun değerli üyeleri, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanımız ve değerli denetçilerimiz, değerli basın mensupları; hepimize hayırlı sabahlar diliyorum. Toplantımıza hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Karma Komisyonumuzun 27'nci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın ilk toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır'ın, Karma Komisyonun işleyişine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Öncelikle 27'nci Dönemin her birimize, ülkemize, seçim bölgelerimize, vatanımıza hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ve güzel çalışmalara hep birlikte imza atacağımız düşüncesiyle hepimize tekrar hayırlı olsun dileklerimi iletmek istiyorum.

Bugünkü Komisyonumuz bir Karma Komisyon toplantısıdır.

Değerli üyeler, bildiğiniz gibi 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu gereğince, Komisyonumuz Dilekçe ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşmakta ve Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı olarak bizler Karma Komisyonun da Başkanlık Divanı olarak yürütmesini yapmaktayız.

Karma Komisyonun yani bugün toplantısı yapılan Komisyonun görevleri itibarıyla iki temel başlığı vardır.

Bunlardan birincisi her yıl Komisyonumuza sunulan Kamu Denetçiliği Kurumu faaliyet raporlarının görüşülmesi.

Raporlar buradadır, sizlere de gönderdik.

İkincisi de Kamu Denetçiliği Kurumu Başkan ve denetçi adaylarının belirlenmesi ve kamu denetçisinin seçilmesidir.

Sayın üyeler, Kamu Denetçiliği Kurumunun kuruluşu, işleyişi ve raporun görüşme süreciyle ilgili ilk toplantımız olduğu için kısaca bilgi vermek istiyorum.

Yalnız, bu rutin şeylere geçmeden önce, müsaade ederseniz ilk toplantı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Döneminin ilk toplantısı olduğu için biraz sohbet edelim, birbirimizi tanıyalım istiyorum uygun görürseniz.

Yeni milletvekillerimiz var, ilk defa bu Komisyona üye olan milletvekillerimiz var.

Sayın Bakanım, müsaade ederseniz birbirimizi bir tanıyalım.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Tabii, buyurun.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

3.10.2018

T: 1

O: 1

BAŞKAN – Kamu Denetçiliği Kurumu üyelerimizi de isimleriyle tanıyalım, sonra zaten toplantımızın gündemine geçeceğiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim faaliyeti yapan iki komisyonundan bir tanesidir Dilekçe Komisyonu, diğeri de İnsan Haklarını İnceleme Komisyonudur. Bu komisyonda, insanlarımızın bize verdiği dilekçelerle ilgili, kamuoyuyla ilgili konularda veya diğerkonularda çözüm üretmeye çalışıyoruz. İnşallah, bu yeni dönemde de gelen dilekçelerle ilgili güzel çalışmalar yapacağız, bunları hep birlikte de paylaşacağız.

Ayrıca, bütün milletvekillerimize Komisyonumuzun kararlarını, uygulamalarını da yazıyla gönderiyoruz, geçen hafta içerisinde de gönderdik.

Ben Dilekçe Komisyonu üyesiyim.

Müsaade ederseniz, tek tek kendinizi tanıtmaya başlayın.

(Komisyon toplantısına katılan milletvekilleri kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, Kamu Denetçiliği Kurumunun önemine ve yeni dönemin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli üyeler, Kamu Denetçiliği Kurumunun Kıymetli Başkanı ve denetçileri; öncelikle sizleri saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

İNŞALLAH, 27'nci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın ülkemize ve milletimize hayırlı işlerle işğal ettiğimiz bir dönem olmasını niyaz ediyorum.

Ben İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanım. 24, 25, 26 ve 27'nci Dönem Bursa Milletvekili olarak Parlamentoda görev yaptım. Geçtiğimiz yıllarda Adalet Komisyonu üyeliği yaptım. 65'inci Hükümette bir yıl kadar Başbakan Yardımcılığı görevini yaptım. Şimdi de Allah nasip etti, sizlerle birlikte çalışma fırsatı yakalamış olduk.

Tabii, Türkiye son yıllarda, özellikle demokratikleşme anlamında ve eksiksiz demokrasiye yürüyüş anlamında önemli birtakım mesafeler katetti. Elbette eksiklerimiz var, uygulamadan ve pratikten kaynaklanan sıkıntılarımız elbette ki var. Ancak, Sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi, hem İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak hem de Dilekçe Komisyonu olarak gerçekleştireceğimiz denetim faaliyetleriyle beraber, bu eksiklere, pratikten kaynaklanan bu yanlış uygulamalara temas ederek, farkındalık ortaya koyarak, inşallah, ülkemizin insan hakları yürüyüşünde önemli bir mesafe katederiz diye düşünüyorum.

Tabii, özellikle Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, yanı sıra Adalet Bakanlığı nezdinde İnsan Hakları Daire Başkanlığının teşekkül ettirilmiş olması, Kolluk Gözetim Komisyonunun İçişleri Bakanlığı nezdinde kurulmuş olması.

Yine, Anayasa'nın 90'ıncı maddesine ilave edilen hükümlerle beraber onaylanmış uluslararası anlaşmaların insan haklarına ilişkin hükümleri ile yerel mevzuat arasında ortaya çıkan nakisa hâlinde, uluslararası anlaşmaların referans alınacağı konusundaki düzenlemeler insan hakları konusunda Türkiye'mizin son dönemlerde farkındalık ortaya çıkaran mevzuat düzenlemeleri olmuştur.

Kamu Denetçiliği Kurumu da gerçekten idari eylem ve işleyişlerle ilgili ortaya çıkan birtakım sorunların çözümü, uzlaşması konusunda önemli görevleri ifade ediyor. İnşallah, birazdan kendilerinden

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

2017 yılı faaliyet raporunu özetle de olsa dinleme imkânı bulacağız.

Ben bu duygu ve düşüncelerle Başkanımıza yönetiminde başarılar diliyorum, sizleri tekrardan saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Hayırlı olsun.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

Kamu Denetçiliği Kurumu başkan ve üyelerini de kısaca tanıyalım.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, tekrar hoş geldiniz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ(Devam)

2.- Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma Satır 'ın, Kamu Denetçiliği Kurumunun işleyişi ile (5/9) esas numarasıyla Komisyona havale edilen 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu 'nun yasa gereği tümü üzerinde görüşmeler yapılmasına ve karara bağlanmasına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; bugünkü toplantıda Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili -zabıtlarda olması anlamında- birtakım bilgileri aktaracağım izninizle.

Kamu denetçiliği müessesesi, 12 Eylül 2010 tarihli Anayasa değişikliği referandumuyla hukuk sistemimize girmiştir. Anayasa değişikliğinin ardından Kamu Denetçiliği Kurumu 14 Haziran 2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'yla kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz özel bütçeli olarak kurulmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 27 Kasım 2012 tarihli 29'uncu Birleşiminde Türkiye'nin ilk Kamu Başdenetçisi seçilmiştir. Başdenetçinin 5 Aralık 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, kamu denetçilerinin ise 11 Aralık 2012 tarihinde Karma Komisyonunda yemin etmeleriyle birlikte Kamu Denetçiliği Kurumu ülkemizde fiilî olarak kuruluşunu tamamlamış, çalışmaya başlamıştır.

6328 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca Kamu Denetçiliği Kurumu her takvim yılı sonunda yürüttüğü faaliyetleri ve önerileri kapsayan bir rapor hazırlayarak takip eden yılın ocak ayının son gününe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona sunmakla görevlidir.

24'üncü Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2013 ve 2014 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu raporu hakkındaki Karma Komisyon raporları 584 ve 702 sıra sayısıyla Genel Kurul gündeminde yer almış ancak görüşülememişti. Bu sebeple 26'ncı Yasama Döneminde geri gönderilen raporlar aynen benimsenmiş ve 2015 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu raporu hakkındaki rapora eklenerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve 289 sıra sayısıyla bastırılarak 24/5/2016 tarihinde dağıtılmıştı. Söz konusu raporların ivedilikle görüşülebilmelerini teminen usul ekonomisi ve raporların birbiriyle ilgisi gözetilerek 2016 yıllık raporuyla birlikte değerlendirmek için Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nün 88'inci maddesi kapsamında Komisyona geri verilmesi istenmiştir. Kamu Denetçiliği Kurumu 2016, 2015, 2014 ve 2013 yıllık raporları hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon raporları 289 sıra sayısıyla bastırılıp 18/5/2017 tarihinde dağıtılmış ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 11 Ocak 2018 tarihli 48'inci Birleşiminde görüşülmüştür.

Şunu söylemek istiyorum: Bizden evvel verilen 4 rapor maalesef, Meclis gündeminin çok yoğun olması nedeniyle görüşülememişti. Biz usul ekonomisini de dikkate alarak, her grupta da görüşerek bu 4 raporu birleştirdik, tek bir rapor hâline getirdik ve geçtiğimiz dönem de yine benim başkanlığında ve

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

3.10.2018

T: 1

O: 1

o dönemki Karma Komisyon Başkanımızla birlikte bir çözüm ürettik ve geçen dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüştük.

Kamu Denetçiliği Kurumunun, bugün de görüşeceğimiz, 2017 yılında yürüttüğü faaliyetleri ve önerileri kapsayan yıllık raporu ise 29 Ocak 2018 tarihinde kurumca Komisyonumuza gönderilmiş, 8/2/2018 tarihinde yapılan Karma Komisyon toplantısında alt komisyon kurulmasına karar verilmiş, alt komisyon kurulmuş, iki toplantı yapılmış ve rapor karara bağlanarak 30/3/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkındaki Karma Komisyon Raporu 547 sıra sayısıyla 10/4/2018 tarihinde dağıtıldı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul gündemindeki yerini aldı. Ancak 20/4/2018 tarihli ve 1183 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yenilenmesine karar verildi ve 27'nci Dönem milletvekilleri genel seçimleri 24 Haziran 2018 tarihinde gerçekleşti ve ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi 7/7/2018 tarihinde toplanarak 27'nci Yasama Dönemini açtı bildiğiniz gibi. 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon raporu seçimlerin yenilenmesi hâlinde hükümsüz sayılmadığından 20/07/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca yeniden Komisyonumuza havale edilmiştir. Meclisimizin İttüdüğü'nün 77'nci maddesi gereğince komisyonlar tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinleri açıkça belirtilmek kaydıyla benimseyebilme yetkisini haizdir. Bu kapsamda, (5/9) esas sayısıyla Komisyonumuza havale edilmiş bulunan 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nun tümü üzerinde yasa gereği görüşmeler yapmak ve karara bağlamak durumundayız.

İzininizle şimdi, daha evvel sizin odalarınıza da gönderdiğimiz 2017 Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nun tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

Öncelikle, 2017 yılı raporuyla ilgili Sayın Başkana kısa bir söz verelim. Bu raporu geçen dönemde detaylı incelemiştik ama yeni üyelerimizin de bilgilenmesi anlamında kısaca söz verelim. Siz bize 2017 yılındaki faaliyetlerinizi, rapora konu olan konuları esas alarak anlatırsanız memnun oluruz Sayın Başkanım.

Buyurun.

IV.- SUNUMLAR

1.- Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç'un, 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında sunumu

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Dilekçe Komisyonumuzun ve İnsan Hakları Komisyonumuzun değerli başkanlarını, Komisyonumuzun kıymetli üyelerini, sayın milletvekillerimizi; saygıyla selamlıyorum.

27'nci Dönem yasama faaliyetlerinin ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Biraz önce Sayın İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanımızın belirttiği gibi, 2010 yılındaki Anayasa değişikliğiyle birlikte çok kurumlar kazandırıldı, bunlardan bir tanesi de Kamu Denetçiliği Kurumu. Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun yanı sıra Kamu Denetçiliği Kurumunun anayasal bir kurum olarak düzenlenmesi, özellikle, hak arama açısından, demokrasinin kökleşmesi açısından önemli bir hâle geldi. Kamu Denetçiliği Kurumunun görevleri 6328 sayılı Yasa'da belirtilmiş. Tabii, süre kısıtlı olduğu için ben özetleyerek gideceğim. Hedef olarak idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesine, insan haklarının gelişmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına, şeffaf, hesap verebilir,

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

3.10.2018

T: 1

O: 1

insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkıda bulunmak. Bu anlamda, kurum göreve başladığında Yargıtaydan emekli olan bir arkadaşımız Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kamu başdenetçisi olarak seçildi, arkadaşlarıyla beraber dört yıl görev yaptı. Biraz önce de ifade edildiği gibi 2016 yılının son aylarında bizler yine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilerek göreve başladık. Tabii, cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine ilişkin Anayasa değişikliğinden sonra yapılan düzenlemelerle birlikte bizim görev alanımızda da değişiklikler oldu. Şöyle ki: 6328 sayılı Yasa'nın 5'inci maddesinin (a) bendi yürürlükten kaldırılarak Cumhurbaşkanının eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışları da kamu denetçiliğinin görev alanına dâhil edilmiş oldu.

Biraz önce arkadaşlarımız görev alanlarını anlattılar, ben onlara girmeyeceğim. Göreve başladıktan sonra kurumun önce işleyişiyle ilgili bazı değişiklikler yaptık. Çünkü Kamu Denetçiliği Kurumu halkın avukatlığını yapan bir kurum ama yeterince tanınmayan bir kurumdu. Yönergelerde değişiklik yaparak Kurumsal İletişim Başkanlığını ihdas ettik. Buradaki hedefimiz şu: Kamu Denetçiliği Kurumunun verdiği kararlar tavsiye kararı. Bunların uygulanması için hukuki yoldan çalışmalar olduğu gibi kamuoyu desteğini almamız gerekiyor. Bu açıdan, Türkiye'de var olan sivil toplum kuruluşlarıyla dayanışmamızı artırmak, basınla diyalogumuzu artırmak için kurumsal iletişim birimi ve basın danışmanlığını oluşturduk, ayrıca kurumdaki işleyişi hızlandırmak için. Çünkü yasada şikâyetten itibaren altı ay içerisinde karar verme zorunluluğu getirilmiş. Bazı düzenlemeler yaptık. İlk inceleme birimi kurarak dilekçenin gelmesinden itibaren iki gün içerisinde görevli denetçi arkadaşlara dilekçenin ulaşmasını temin ettik. Bunun yanı sıra, Dağıtım, bilgilendirme ve araştırma bürolarını kurduk. Dağıtım... Biraz önce söylediğim gibi, ilk incelemeden sonra, şekli incelemeden sonra hemen iki gün içerisinde şikâyet dilekçelerini denetçi arkadaşlara iletiyorlar. Bilgilendirmenin önemi şu: Bütün kamu kurumlarında belki daha üst düzeyde olması gerekir. Vatandaş şikâyet dilekçesini veriyor, dilekçesi kayda girdi mi, girmede mi veya hangi aşamada; işte, biz bunlarla ilgili olarak bilgilendirme birimi kurduk. Bize şikâyet dilekçesi geldiğinde -zaten şikâyetlerin yüzde 75'i elektronik ortamda geliyor- bize müracaat edenin cep telefonuna hemen "Şikâyet dilekçeniz kayda alınmıştır ve başvuru numaranız, dosya numaranız şudur." diye SMS'le kendisine bildirilmektedir.

Yine, oluşturduğumuz diğer bir birim de Araştırma, Takip ve Değerlendirme Bürosu. Kararlarımız tavsiye kararı ama bu kararları da takip etmek gerekiyor. Bu kararları takip etmek için birim kurduk, verdiğimiz kararları idare nezdinde takip ediyoruz. Bunun ne faydası oldu? Kamu Denetçiliği kurulduğu günlerde kararlara idarenin uyma oranı yüzde 22 civarındaydı, şimdi yüzde 65'leri buldu. Avrupa ülkelerinde ombudsmanların kararlarına uyma oranı yüzde 80 civarında. Yani umudumuz, bir iki sene içerisinde sıkı bir takiple bunları yüzde 80 civarına ulaştırmak.

Yine, vatandaşın müracaatlarında bazı sıkıntılar vardı. Mesela, e-postası olmayanların müracaatları mümkün değildi. Biz sistemi değiştirdik, her vatandaş cep telefonundan bile, elektronik ortamda rahat müracaat edebiliyor. Bunun yanı sıra, postayla veya benzeri yollarla da müracaat edebiliyor. Müracaattaki alanları azaltarak çok kolay başvurmasını temin ettik. Ayrıca, vatandaş T.C. kimlik numarasını yazdıktan sonra MERNİS'le irtibat kurarak diğer detay bilgileri otomatik olarak MERNİS'ten almaya başladık. Yine, Tapu Kadastroyla irtibat kurduğumuzda bize yapılan müracaatta yazışmaların önüne geçerek direkt "TAKBİS" denilen sistemle ilgilinin tapu kayıtlarını görebiliyoruz.

Bizim görev alanımızın dışında olan bir yer de mahkemeler. Vatandaş bize, insanımız bize müracaat ettiğinde o konuyla ilgili davası var mı, yok mu bunu araştırmak epey zaman alıyordu. Bunun yerine, Adalet Bakanlığıyla protokol imzalayarak UYAP sistemine dâhil olduk.

Kurumun teşkilat şeması ekrana yansdı, onun üzerinde durmayacağım.

Arkadaşlar, özellikle, şikâyet inceleme sürecini bir yansıtalım. Burada, vatandaşın başvurusu

gelince hemen kayda giriyor, iki gün içerisinde ilk inceleme yapılıyor, ardından, yine iki gün içerisinde dağıtım yapılıyor ve hemen kendisine elektronik ortamda “Başvurunuz kayda girmiştir. Dosya numaranız şudur.” diye bildiriliyor. Ön incelemeyi denetçi arkadaşlarımız kendi katlarında yapıyor. Ön incelemeyi yaptıktan sonra başvurunun usule uygun olup olmadığı, imzasının eksik olup olmadığı, geçerli olup olmadığı, buna bakıyor. Ardından, eğer birleştirme kararı, ayırma kararı veya diğer kararlar gerekiyorsa onlara karar veriyor. Üçüncü aşamada, eğer dilekçe hukuki olarak eksik değilse, belgeler tamamsa incelemeye geçiliyor. İnceleme esnasında uzmanlarımız, denetçi arkadaşlarımız kamu kurumlarından bilgi ve belge istiyorlar. Burada kamu kurumları genellikle buna riayet ediyor. Ancak süresinde bilgi ve belge göndermeyen kurumları da hem yazılı olarak hem şifahi olarak hem de bakanlar nezdinde, Bakanlar Kurulu nezdinde gerekli çalışmaları yaparak bunu asgariye indirdik. Kurumunun avantajlarından birisi de şu: Bilgi, belge istediğimizde gönderiliyor, devlet sırrı mahiyetindeki bilgi, belgeleri ise ya biz yerinde gidip inceliyoruz veya devlet sırrını haiz olan kamu kurumu bize getiriyor, denetçi arkadaşlarımız veya biz inceliyoruz.

Çeşitli kararlarımız var, biz bu kararlara özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi karar türlerinden birisi olan dostane çözüm kararını ilave ettik. Bunun faydası ne oldu? Vatandaş müracaat ediyor, insanımız müracaat ediyor, ilk inceleme esnasında, ön inceleme esnasında bakıyoruz ki haklı, bu sefer denetçi arkadaşlarımız veya uzman arkadaşlarımız idareyi çözüme zorluyorlar, “Bak, bizim karar vermemize gerek kalmadan bunu çöz.” diyorlar. Burada önemli ölçüde başarı elde ettik. Tabii, en önemli başarılarımızdan bir tanesi de, bahsettiğimiz gibi, kararlarımızın takibi neticesinde kararlarımıza uyma oranının yükselmesi.

Şimdi, bu bahsettiğim değişikliklerin sonucunda basında yer alma sayımız 2016 yılında 1.041’ken 2017 yılında 28.845’e ulaştı. Kurumun yine 50 civarında ulusal ve uluslararası alanda organizasyonu oldu. Şimdi, bu tanıtım, bu çalışmaların sonucunda da 2016 yılında kuruma 5.519 başvuru yapılmışken 2017 yılında bu rakam 17.131’e çıktı. Belki bizim daha fazla tanıtıma ağırlık vermemiz gerekiyor. Çözümlenen dosya sayısı 2016’da 4.819’ken 2017 yılında 14.716’ya çıktı.

Basınla ilişkilere değindim, rakamlara tekrar girmeyeceğim. Basınla diyalogumuzu artırdık. Özellikle Ankara ve İstanbul’da radyoların, televizyonların, gazetelerin genel yayın yönetmenleriyle, haber müdürleriyle toplantılar yaptık, bu ilişkimizi de güçlendirerek devam ediyoruz. Özellikle kurumsal alandaki tanıtım ve organizasyonlarımızın bir kısmı uluslararası alanda hem insan hakları gündemli hem Türkiye gündemli yaptıklarımız ama dünyadaki diğer ombudsmanları da ilgilendiren konularda iki tane uluslararası toplantı yaptık. İlk yaptığımız toplantıya 35 ülkenin ombudsmanı katıldı, ombudsman ve insan hakları savunucularıyla 50 kişi katıldı. İkincisini İstanbul’da yaptık. İstanbul’dakine 50 ülkeden 100’e yakın insan hakları savunucusu veya ombudsman katıldı. Hem kurumumuzu anlatmak, tanıtmak hem de halkın derdini yerinde dinlemek üzere Antalya, Bursa, Erzurum, Şanlıurfa, Konya, Trabzon, Van, Eskişehir gibi illerde toplantılar yaptık. Sivil toplum örgütleriyle buluştuk, muhtarlarla buluştuk, halkla buluştuk.

Sayın başkanlarım, değerli milletvekillerim; toplantıları şöyle yapıyoruz: Toplantının gününü, yerini belirledikten sonra valilikten o ildeki, merkezdeki muhtarların isim ve adreslerini istiyoruz, o ildeki sivil toplum örgütlerinin isim ve adreslerini istiyoruz, belirlediğimiz gün, saat ve salonun yerini, toplantı mahiyetini, tarihini o ildeki sivil toplum örgütlerine ve muhtarlara bildiriyoruz. Geniş bir salonda kürsü kuruyoruz, isteyen muhtara veya sivil toplum örgütüne söz veriyoruz. Belediye başkanı, bütün daire amirleri, vali, bütün il müdürleri orada oluyor. Vatandaş çıkıyor, hangi derdi, hangi sıkıntısı varsa anlatıyor. Valinin yüzüne veya belediye başkanının yüzüne karşı şikâyetini iletemeyecek olanlara da diyoruz ki: “Salonun çıkışında masalar kurduk, şikâyetlerinizi yazılı olarak iletiniz.” Çok güzel

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

tablolarla karşıyoruz. “Sayın Valim, ben senden bir ay önce randevu istedim, bana vermedin.” diyor veya belediye başkanına “Üç ay önce bizim mahalleye gelmiştim, yolu yapma sözü vermiştin veya otobüs sözü vermiştin.” diyor. Hemen onlar not alıyorlar. Tabii, olay basına da yansıdığı için kısa zamanda çözülüyor.

Diğer bir faaliyetimiz üniversitelerle ilgili efendim. Üniversitelerle ilgili üç alanda faaliyet yaptık. Bir tanesi, 20’ye yakın üniversiteye gidip arkadaşlarla konferanslar verdik.

Diğer bir faaliyet alanımız, Ankara ve İstanbul’da bulunan bütün hukuk fakültesi dekanlarıyla ayrı ayrı toplantı yaptık, Kamu Denetçiliği Kurumunu anlattık ve bunlarla dayanışma içerisinde olmamız gerektiğini, beraber program yapmamız gerektiğini söyledik. Birkaç üniversitede ombudsmanlık klinikleri kuruldu. Çocuklar geliyorlar, bize yapılan başvuruları üniversitelere taşıyorlar.

Diğer bir faaliyetimiz de, malum, Türkiye’deki üniversite sayısı 200’ün üzerinde ve 7,5 milyon üniversite öğrencisi var. Hakkaniyeti, adaleti, hak arama yollarını ve ombudsmanlığı anlatmak için bu üniversitelerde ombudsmanlık kulüpleri kurduymaya başladık, bunların sayısı 25’e ulaştı. Bu ayın 16’sında Kamu Denetçiliği Kurumunda, ombudsmanlık kuran bütün üniversitelerin ombudsmanlık öğretim üyesi ve üçer yöneticisi Ankara’da misafirimiz olacak. Sayın başkanlarım, değerli milletvekillerim; müsait olanınız varsa o toplantıya sizleri davet ediyorum, çocuklara hitap etme imkânınız olur.

BAŞKAN – Davetiyeleri gönderirseniz Sayın Başkanım, programımıza da uyarsa geliriz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Tamam efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tarihini tekrar söyler misiniz Başkanım?

BAŞKAN – Tarihini bir daha söyler misiniz?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, iki gün sürecek, 15 ve 16 ama 16’sındaki toplantı, diğerinde Ankara’yı gezecekler, 16’sında Kamu Denetçiliği Kurumunun salonunda toplantımız olacak. 25 üniversiteden üniversitedeki ombudsmanlık kulübüyle ilgili öğretim üyesi ve her üniversiteyi temsilen üçer ombudsman gelecek.

Efendim, sivil toplum örgütlerinin tümüyle ama özellikle daha geniş üyesi olan MEMUR-SEN, TÜRKİYE KAMU-SEN, KESK, HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, TOBB başta olmak üzere bütün sendika ve sivil toplum kuruluşlarıyla beraber yemek yedik, bir araya geldik, toplantılar yaptık ve onları dinleme imkânımız oldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – DİSK de var mı bu işin içinde Başkanım?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Kim efendim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – DİSK’i saymadınız yani.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Saymadım, şundan dolayı efendim: DİSK’i en az on defa aradık fakat bize bir dönüş olmadı. Sonunda da mektup yazdık, dedik ki: “Biz sizi on defa aradık ama siz bize dönmediniz, bizim yapacağımız bir şey yok.” Ama öyle zannediyorum ki bu dönemde artık gelmezler bile biz genel merkezlerine gideceğiz, eylem yapmak için değil de diyalog kurmak için.

Efendim, uluslararası ombudsmanlık ağlarından 7’sine üyeyiz. Ekranda görünüyor, detayına girmiyorum. Bunlardan özellikle Balkan Ombudsmanlık Ağı’nı kurmak için İstanbul’da muhtemelen kasım ayında bir toplantı yapacağız, onun öncülüğünü yapıyoruz. Asya Ombudsmanlar Birliğinde aktif üyeyiz, önümüzdeki yıl Asya Ombudsmanlar Birliğinin kongresini İstanbul’da yapacağız. Bunun yanı sıra, İslam Ülkeleri Ombudsmanlık Birliğini hareketlendirdik. Yine, bu yıl sonuna varmadan

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

uluslararası bir ombudsmanlık enstitüsü kurup özellikle bizim yakın coğrafyamızda yani Orta Doğu, Asya, İslam ülkeleri, Balkanlar ombudsmanlarıyla birlikte ombudsmanlık uzmanlarının eğitimini Türkiye’de vermeye çalışacağız.

Efendim, önümde süreyi belirleyen bir şey olmadığı için...

BAŞKAN – Süre doldu ama sizi büyük bir zevkle dinliyoruz, güzel işlere imza atmışsınız.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Estağfurullah efendim.

BAŞKAN – Toparlayalım isterseniz Sayın Başkanım.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Peki efendim.

Şimdi, efendim, o zaman rakamlara girmeyeyim.

BAŞKAN – Girmeyelim, evet, raporlarda var zaten onlar.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Başkanım, daha önceden bunu vermiştik ama arkadışlara yine dağıtalım.

BAŞKAN – Efendim, biz onları gönderdik bütün üyelerimize hem İnsan Hakları hem Dilekçe Komisyonu üyelerine.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Tamam, peki.

Şimdi, şöyle efendim, rakamlar üzerinde belki sorular gelir...

BAŞKAN – Geldi değil mi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hayır, bize gelmedi.

BAŞKAN – Peki.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Bu sabah gelmiş olması gerekir.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, odalarınıza...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle oldu: Bu toplantıyı tabii, bir an evvel yapalım istedik, toplantıyı perşembe günü için öngörmüştük fakat perşembe Meclis kapanınca çarşambaya alındı, yazıları tekrar yeniledik vesaire, orada bir hata olmuş olabilir, hemen göndeririz odalarınıza. Müsait olduğunuz zamanda da raporları geriye dönük incellerseniz bundan sonraki çalışmalarda da katkınız daha çok olur.

Evet, buyurunuz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın başkanlarım, değerli milletvekilleri; bizim yayınlarımızın bir kısmından hani buraya getirsek tekrar odalarınıza götürmek zor olur diye odalarınıza bıraktırdık. O açıdan, yayınlara çok fazla girmeyeceğim ama şunu söyleyeyim: Kırk Soruda Ombudsmanlık... Bize nasıl müracaat edilir, müracaattan sonra nasıl çalışırız, hangi kararlar verilir, bundan on binlerce bastırıp dağıttık.

Efendim, yaptığımız çalıştaylar oluyor. Bu çalıştayları biz kitaplaştırıyoruz. Mesela, kadın ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin mekanizmaların etkinliğinin artırılması çalıştayı. Birkaç milletvekilimiz bu toplantıya katıldı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Tören Salonu’nda yapmıştık. Bunları kitaplaştırıyoruz.

Yine kadın hakları ve ombudsmanlık konusu. 28 Şubat mağdurlarıyla ilgili yaptığımız çalıştay ve ardından verdiğimiz kararı da yayınladık. En son yayınıımız, sporda hak ihlalleriyle ilgili. Malum, Anayasa’nın 59’uncu maddesinde “Tahkim Kurulu kararlarına karşı hiçbir merciye başvurulamaz.” hükmü var. Şimdi, sporda da bir sürü hak ihlalleri oluyor –“hiçbir merciye” diyorum, “hiçbir mahkemeye başvurulamaz” hükmü var- bize gelen şikâyetlerle ilgili tabii, ihtilafa düştük Futbol

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

Federasyonu ve diğer federasyonlarla. Bizim yorumumuz şu oldu: Anayasa'nın 59'uncu maddesinde "Tahkim Kurulu kararlarına karşı hiçbir yargı mercisine başvurulamaz." diyor. Hâlbuki Yüksek Seçim Kurulunu düzenleyen 79'uncu maddede de "hiçbir merciye başvurulamaz" diyor. Bundan hareketle dedik ki: "Biz yargı mercisi değiliz, dolayısıyla sporda hak ihlali olduğunda da bunu inceleriz." Onun da çalıştayı yapıp kitaplaştırdık.

Bir de efendim, malum, Türkiye'de 3,5 milyon Suriyeli var. Bununla ilgili kampları dolaşarak, akademisyenlerden faydalanarak, sivil toplum örgütleriyle geniş bir rapor hazırladık. Sivil toplum örgütlerimizin, illerimizin ve diğer kamu kurumlarının yaptığı bütün faaliyetleri ileriye yönelik önerilerimizle derledik bunu ve bunu İngilizceye çevirerek başta Birleşmiş Milletler olmak üzere dünyadaki bütün insan hakları savunucularına, ombudsmanlara, Avrupa Parlamentosundaki İnsan Hakları Komisyonu üyelerine ve bütün yabancı büyükelçilere bunu gönderdik.

Efendim söylenecek çok şey var ama diğerleri raporda yazılı.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN – Söz vereceğim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şeyle ilgili değil, bir bildirim geldi, onu iletceğim.

BAŞKAN – Bir dakika, söz vereceğim.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Özellikle şundan dolayı memnuniyetimi ifade etmek istiyorum: Raporlarımız dört yılın raporu. Geçen dönem hem Komisyonunda, komisyonlarda hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda gündeme alındı, konuşuldu, çalışıldı. Burada tabii, şundan dolayı memnunum, memnuniyetimi ifade etmek isterim ve bütün milletvekillerime teşekkür etmek istiyorum. Bütün parti gruplarından memnuniyet verici sözler duyduk, bu da arkadaşlarımızla bizim çalışma şevkimizi artırdı. Umut ediyorum ki bu dönemde daha fazla görüşerek, daha fazla dayanışma içerisinde Türkiye'deki hak ihlallerini asgariye indiririz, demokrasinin ilerlemesine, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunuruz diye temenni ediyorum.

Sabırla dinlediğiniz için saygılar sunuyorum.

V.- KARMA KOMİSYONLAR

A)KONU

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Sayın Başkanım, size ve tüm denetçi arkadaşlara ve kurumda çalışan arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz, çok güzel faaliyetler yaptınız, bizler de bunların takipçisi olacağız.

Söylediğiniz gibi, raporlarla ilgili kararların her yıl Genel Kurulda görüşülmesi aslında yasa gereği, kesin hüküm olmamakla beraber böyle bir maddemiz var. Fakat iş yoğunluğundan dolayı bu uygulanmamış. Geçen dönem, 4 döneme ait raporu görüştük Genel Kurulda. 2017'yle ilgili raporu geçen dönem görüşmek üzere gündemimize almıştık ama malum erken seçim kararı oldu, usul gereği bize tekrar iade edildi. Yani orada bir gecikme yok. çünkü biz 4 dönemle ilgili raporu geçirirken söz vermiştik, "Eğer Dilekçe Komisyonunda tekrar devam ederse Karma Komisyon Başkanı olarak her dönem raporun Genel Kurulda görüşülmesi, eksiklerin giderilmesi, iyi yapılan şeyler için de

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

takdirlerin bildirilmesi için takipçi olacağız.” demiştik. Seçim dolayısıyla görüşmemiştik ama şu anda görüşüyoruz. Tekrar çok teşekkür ediyorum.

Benim aldığım notlarla ilgili çok kısa iki şey söylemek istiyorum. Müracaatlarda yüzde 210 artış var, bu, çok özel ve güzel bir şey, çok teşekkür ediyoruz. Bu arada tabii, Kamu Denetçiliği Kurumunun tanınırlığıyla ilgili yaptığınız faaliyetlerin neticesi. Üniversitelerde, yerel yöneticilerle ve valiliklerle yaptığınız çalışmaların çok katkıları olmuş bunu görüyoruz, bunun için de teşekkür ediyorum. Tavsiye kararı veriyorsunuz, bu tavsiye kararlarının uygulandığını veya uygulanmadığının takibi anlamında da sistem kurmuşsunuz, bu da çok güzel bir şey ve çok değerli. Ayrıca kararlara uyma oranı da bu yaptığınız takipten sonra artmış, bu da güzel bir şey. Bir de bu “dostane çözüm önerisi” tam size yakışan, barışçıl bir kelime, bir deyim diyelim ama netice aldığınızı da biliyoruz, biz de takip ediyoruz. Bütün emekleriniz için çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanın sunumuyla ilgili veya raporla ilgili söz söylemek isteyen... Önce Sayın Başkanımıza söz verelim, ondan sonra Komisyon üyelerimize, daha sonra da Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimize söz vereceğim. Başkana söz veriyorum, sonra size söz verelim.

Buyurun Sayın Başkan.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Kamu Denetçiliği Kurumunun değerli üyeleri; öncelikle çok teşekkür ediyorum sunum için.

Bir kere benim dikkatimi çeken bir sistemik çözüm arayışı ve bunun neticesinde kurumsal iletişim mekanizmasının kurulmuş olması, ilk ve ön inceleme mekanizmasının kurulmuş olması. Her vatandaşın kolaylıkla iletişim ve başvuru imkânına telefon üzerinden dahi, belki mesajlaşma sistemiyle dahi bu iletişim ağının bu başvuru mekanizmasının kurulmuş olması bu Kurumun kuruluş amacına da çok uygun faaliyetler olduğunu belirtmek isterim ve sizleri bu noktada tebrik ederim. Yine, Adalet Bakanlığıyla yapılan protokolü çok önemli gördüğümü ifade etmek isterim, UYAP’a bağlantı kurmanız o da çok önemli.

Tabii, Sayın Başkanım da ifade etti, dostane çözüm noktasındaki çaba çok önemli, inşallah bu noktada da nihai bir netice oluşur. Ancak benim dikkatimi çeken özellikle başka bir husus var burada, o da şu: Şimdi, “2016 yılındaki başvuru sayısı 5.519.” dediniz Değerli Başkanım ve çözüm noktasında ifade ettiğiniz rakam 4.819, bu çok mükemmel bir rakam. Yani bundan, “çözüm” dediğiniz şeyden ne anlamamız gerekiyor bizim, bunu bir açıklarsanız...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Özür dilerim, bitireyim.

Bunu bir açıklarsınız hani bizim için daha tatmin edici ve doyurucu bir bilgiyi ifade eder.

İkinci olarak, bu halkla buluşmalar çok önemli tanınırlığı, görünürlüğü, bilinirliği açısından, üniversitedeki konferanslar, ombudsmanlık kulüpleri, vesaire çalışmalar; ben tebrik ediyorum. Kurumun kuruluş amacına matuf bu noktadaki çalışmaların gerçekten farkındalık oluşturacağını, hem idareyle şahıslar arasındaki ilişkilerin doğru yönde temini bakımından hem insan hakları ihlal ve diğer noktadaki olumsuzlukları bakımından o nedenle sizlere teşekkür ediyorum ama bu çözümün muhtevasını ben anlayamadım Başkanım, bana biraz açıklarsanız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İsterseniz toplu olarak Başkanım cevap versin.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, önce Sayın Başkana cevap verin lütfen, sonra bütün üyelerimizin soruları alalım, siz de notlarınızı alın usul ekonomisi açısından, hepsine birden cevap alalım. Sayın

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

Bakanımıza cevabınızı verin, diğer soruları alalım.

Buyurun.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, çok teşekkür ediyorum bu güzel sözleriniz bizi önümüzdeki dönem için daha da yüreklendirdi ve bu alanlarda inşallah daha güzel çalışmalar yapacağız.

Efendim, tabii, bize yapılan müracaatların incelenmesinde bir karar veriyoruz, bu kararların bir kısmı gönderme kararı oluyor. Malum yine idari yargıda olduğu gibi bizim kanunumuzda da bize başvurmak için idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekiyor. Vatandaş, insanımız bir olumsuzlukla karşılaştığında hemen bize başvuruyor. Şimdi, yasa gereği biz de gönderme kararı veriyoruz.

Tabii, kararlarımızın yüzde 30'u buna yakın. Ama şu faydası oluyor bizim gönderme kararımızın: Gönderme kararımızı da takip ettiğimiz için idare bu gönderme kararlarını önemli ölçüde çözüyor, vatandaşı çağırıyor, çözüyor.

Yine yüzde 30'a yakın karar verilmesine yer olmadığına verdiğimiz kararlar var. Vatandaş veya insanımız yine mahkemeye müracaat ediyor, ardından bize müracaat ediyor veya yasamanın alanına giren konuda bize müracaat ediyor, dolayısıyla bunlarla ilgili. Ama çözüme ulaştırma oranımız yani dostane çözüm veyahut tavsiye kararı veya kısmen tavsiye, kısmen retle çözdüğümüz oran, dosya sayısı yüzde 25'lere tekabül ediyor.

Yalnız izin verirseniz bir cümle daha arz edeyim: Şimdi, bazı olaylar var, belki bir tane karar çözüyorsunuz, belki on tane karar veriyorsunuz ama milyonları ilgilendiriyor. Bu ÖSYM'nin sınavı, yani 9.45 olayı bununla alakalı. Mesela biz orada 50 kişinin başvurusunu sonuçlandırdık ama 2,5 milyon öğrenciyle alakalıydı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Soru sormak isteyen üyelerimize söz veriyorum.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Soru değil ama bir bildirim az önce geldi.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

Ali Haydar Hakverdi, CHP Ankara Milletvekilimiz.

Buyurun Sayın Vekilim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan, sayın üyeler; öncelikle insan haklarının teslim edilmesi ve hak sahiplerinin haklarının teslim edilmesi konusunda emekleriniz için biz canıgönülden teşekkür ederiz. Umarım, çok daha iyi sonuçlar alırız, hak ihlallerini bu ülkede en az düzeye, hatta mümkünse yoka kadar indiririz.

Şimdi, az önce, DİSK'le ilgili, hani ulaşamadığımız, geri dönüş yapmadığına dair... Bizim arkadaşlarımız hemen ulaştı. DİSK Genel Başkanımız kısa bir zaman önce değişti ve kendisi her davetinize açık olduğunu, ne zaman isterlerse davetinize icabet edeceklerini ve insan hakları konusunda da birlikte çalışmak istediklerini bize iletiler. Bunu iletmış olalım. Lütfen bir kez daha deneyelim bunu. Yeni Başkan daha hassas davranacağını en azından heyetimize ilettiler. Bu noktada inceliğiniz, nezaketiniz için teşekkür ederim. Bir daha deneyelim. Devamı gelecektir.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, hemen temasa geçip size de bilgi arz edeceğim.

BAŞKAN – Dostane çözümün bir örneğini Komisyonumuzda bugün itibarıyla yarattık.

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

Halkların Demokratik Partisi Kocaeli Milletvekilimiz Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun Sayın Vekilim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, birkaç sorum var, not alırsanız memnun olurum.

Öncelikle, gerçek bir hukuk devleti olsaydık, sanırım yüzde 210 artış iyi karşılanmazdı.

Birinci sorum şu: Biz, yasama dönemine başladıktan sonraki ilk işimiz olarak cezaevindeki, düşünce özgürlüğünden mağdur tutuklu ve mahkûmları ziyaret etme isteğiyle Adalet Bakanlığına dilekçe vermiştik -milletvekili olarak bu benim hakkımdır- Ahmet Altan, Osman Kavala, Alparslan Kuytul ve Halkların Demokratik Partisi eski milletvekillerini cezaevinde ziyaret isteğimi belirtmiştim. Ancak çok ilginç bir şekilde temmuz, ağustos, eylülde 4 kez ayrı ayrı dilekçe vermemize rağmen Adalet Bakanlığına, bize cevap dahi verilmedi. Şimdi, ilginçtir, ombudsmanlık gibi bir kuruluşun kurulduğunu burada övgüyle anlatıyoruz ancak halkın, milletin vekili olarak 4 ayrı kez dilekçe vermemize rağmen Adalet Bakanlığının bize cevap dahi vermediği bir Türkiye’de yaşadığımızı söylüyoruz. 18 Eylül itibarıyla bu cevapsızlıklardan sonra ombudsmanlık kurumuna başvuru yaptık, on beş gün oldu, sizden de henüz bir cevap yok. Biz bekliyoruz ve hakkımızı da talep ediyoruz. Bu, neden oluyor? 2010 yılında Anayasa referandumuyla kabul edilen bir ombudsmanlık kurumu var. Maalesef ki 2011, 2012, 2013’te göremiyoruz, 2017 raporu bile şu anda tartışılıyor maalesef. Ben bunu bir ağırlık olarak görüyorum ve zaten fiiliyatta da şu başvurumuza cevap verilmemesi de bunu gösteriyor. Bunun cevabını istiyorum, bir.

İkincisi: Kanun hükmünde kararnameyle mağdur edilen yüz binlerce kişi var ve bu kişilerin başvuruları bize yoğun bir şekilde ulaşıyor. Bu konu bir tarafa ama kanun hükmünde kararnameyle ihraç olduktan sonra takipsizlik ve beraat alan kişiler var. Hani diyeceksiniz ki: “Kanun hükmünde kararnameyi Anayasa Mahkemesi değerlendirmiyor.” O belki tartışmalı bir konu, ben değerlendirilmesi ve iptal edilmesi gerektiğini düşünüyorum ancak kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilip ardından mahkemelerce takipsizlik ve beraat alan ve hakkında soruşturma bile açılmayan 17 bin kişi var, bu 17 bin kişi merakla şunu soruyor: “Devletin mahkemeleri bizi akladıktan sonra hangi kurum bizi, hangi gerekçeyle geri almıyor?” Bu çok önemli bir soru işareti, binlerce mağdur var. O zaman “Türkiye Cumhuriyeti devletinin mahkemeleri ne iş yapıyor?” diye çok önemli bir soru çıkıyor ortaya.

Üçüncü sorum: Cezaevlerinden yoğun ihlal başvuruları geliyor. Bu başvurular size ne derecede geliyor? Çünkü biz kapasitenin çok üstünde cezaevleriyle karşı karşıyayız. Ben yılların insan hakları savunucusu olarak şunu biliyorum ki bir ülkedeki insan haklarının en önemli göstergesi cezaevlerindeki durumdur. Şu anda 211 bin kapasiteye rağmen cezaevlerinde 253 bin tutuklu ve mahkûm vardır, insanlar üst üste yatmaktadır, son derece ağır insan hakları ihlalleri yaşanmaktadır. Bunları bazen sorguladığımız zaman cezaevi müdürleri telefonlarımıza çıkmamaktadır. Bu denli kendine bir güvenle bunu yapabilmektedirler. Çok önemli bir soru işaretidir. Bunlar ne derece denetlenmektedir? Son günlerde de -dün de Genel Kurulda konuşuldu- Düzce Cezaevinde mesela, işkence iddiaları vardır, Elâzığ Cezaevi hakkında...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Cevabı verildi onun ya.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben soruma devam ediyorum.

Elâzığ Cezaevi hakkında da biz yine bugün Adalet Bakanlığına bir soru önergesi verdik ve maalesef, öncekilerde olduğu gibi, birçok soru önergemize de hâlen cevap alamadığımızı da biliyoruz, görüyoruz.

Yine, kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilenlerin müracaatları noktasında ombudsmanlık

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

kurumunun durumu nedir, pozisyonu nedir; bunu da merak ediyoruz. Bu konularda dilekçeler ne derece kabul ediliyor?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Bütün soruları alalım Başkanım, hepsine birden cevap verelim.

Sayın Vekilim, yüzde 210 artışın önemli olduğunu ben yine tekrar etmek isterim. Hak arama bilincinin vatandaşlarımızda olması ama hak ararken yasal kurumlar üzerinden hak arıyor olması ve bunun takip edilmesinin de çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bunu da kaydetmek isterim.

Buyurun.

Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli Ombudsman Başkanımız, üyeler, milletvekili arkadaşlarım, basın mensupları; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, konumuz 547 sıra sayılı Rapor’la alakalı. Şimdi, bu rapor... Tabii ki karma komisyonun geçmişe yönelik görüş ve önerilerini okuduğumuz zaman, biz bu görüş ve önerilerin, geçmişteki tutanaklarda ileri sürdüğümüz gibi, bugün yine tekrar aynısını yenilemek ve eksik ve yetersiz olduğunu söylemek istiyorum. Günümüzün gelinen bu koşullarında... Geçmişte, 2016 ve 2017’de kanunun 5’inci maddesinde ombudsman kararlarının tavsiye niteliğinin dışında bir zorunluluk olması gerektiği -ve buna idarenin uyması gerektiği hususunda resen hareket etmesi gerekli ombudsmanın- ve bunun gereğini yerine getirmeyenler hakkında Ceza Kanunu’nun 257’nci maddesine göre görevi kötüye kullanma suçunun oluşacağı nedeniyle kanun teklifi vermiştik. Bu kanun teklifimiz daha önce kadük oldu, tekrar yeniledik. Yani hem bu kararların bağlayıcılığı açısından, yerine getirmeyenler açısından, görevin kötüye kullanılması açısından kanun teklif hâlâ Mecliste; bir.

İki: Çocuk ombudsmanı, çevre ombudsmanıya ilgili ayrı bir kanun teklifi verdik; bunlar da yine Mecliste, bunlar yenilenmiş durumda.

Öncelikle benim sizlerden istirhamım burada bu öneri kısmının yetersiz olduğu, gelinen bu aşamada bunun tekrar, yine alt komisyon ve üst komisyonda görüşülerek o şekliyle Genel Kurula indirilmesini talep ediyorum. Burada sadece bu ileri sürmüş olduğumuz kanun teklifleri değil...

Şimdi, Değerli Başkan biraz önce dedi ki: “Sunduğumuz raporlar...” Evet, ben raporlardan dolayı sizi kutluyorum, alıyorum ve bizzat kurumu da arıyorum, bana gönderiyorsunuz, teşekkür ederim. Ancak bu raporlarla ilgili olarak mesela ombudsman kurumu diyor ki: “Gezi olaylarında bir hak ihlali olmuştur. Orada Emniyetin sivil vatandaşın üzerine o biber gazı vesaire olayı orantılı değil.” Orantısız güç kararını veriyor. Geliyoruz Meclis Genel Kuruluna, “Gezi olayları terörist bir olaydır.” deniyor. Şimdi, düşünebiliyor musunuz yani kamu denetçiliğinin verdiği -gayet rahat- Gezi raporu farklı, Meclisteki, Genel Kuruldaki algı çok farklı. Şimdi bu anlamda sizden istirham ediyorum, o Gezi olaylarında verdiğiniz raporlarınızı da ne olur her yerde deklare edin. Eğer Meclis Genel Kurulu “terörist eylem” diyorsa, o zaman kamu denetçiliği kurumunun teröristlerin lehine mi bir raporu var diyeceğiz veya onlar da bir terörist örgütün üyesi mi diyeceğiz biz? Yani bu kadar, iki kurum birbirine çatışır şekilde rapor vermemeli. Ben o rapordan dolayı -geçmişteki heyet vermişti- hakikaten kutluyorum, orada insan hakları açısından bir çığır açılmıştı.

Bitiriyorum Başkanım, fazla bir şey yok zaten konularla alakalı.

Kamu denetçisinin medya karşısında, evet, duyarlılık açısından dediğiniz doğru. Şimdi, siz yurt dışına gittiniz. Yurt dışındaki çalışmalarınıza heyetimizin içerisinde o dönemde birlikte gittiğiniz

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

3.10.2018

T: 1

O: 1

arkadaşlarımız var mı? Herhâlde yok diye düşünüyorum burada ama konsolosluklara gitmişsiniz, elçiliklere gitmişsiniz, 40 soruya 40 cevapla ilgili o rehberleri bırakmışsınız. Kutluyorum, güzel bir olay. Keşke aynı duyarlılığı... Veya eğer ben göremediysen beni bağışlayın, düzeltin beni. Kaymakamlıklarda yok, belediyelerde yok, valiliklerde yok, okullarda yok. Yani bunu, bunları mümkün olduğunca eğer biz gerçekten yaygınlaştırabilirsek çok daha verimli olur ve bu eksikliği görüyoruz.

Geliyoruz, burada dediniz ki yani “Biz her yıl sivil toplum kuruluşlarıyla, muhtarlarla bir araya geliyoruz.” Güzel, sevindirici bir şey. Burada sivil toplum kuruluşlarından çağırmadıklarınız var mı? Yani kimler çağırılıyor? Mesela yurt dışında çağırıldıklarınızda bir ayırıştırma var, örnek de verebilirim mesela oradakilerine ben çünkü bize gelen şikâyetler var. Yurt dışında tüm sivil toplum kuruluşlarını çağırmanız, Türkiye’de yaptıklarınızda bu var mı, yok mu?

Bir başka sorum: Şimdi, güneydoğuyla ilgili çok şikâyetler var. Onlarla ilgili raporlarınızı ben fazla göremedim, yoksa ben mi kaçırırım bilemiyorum ama onunla ilgili ne yapıyorsunuz?

Cezaevleriyle ilgili çok şikâyetlerin geldiği raporlarınızda da yazılı. Mesela ben bir milletvekiliyim. Cezaevinde -gayet açık, net- bizim önceki dönem milletvekilimiz Eren Erdem. Kaç sefer görüşme talebinde bulunduğ -2 sefer- görüşme talebimi kabul etmediler, idare mahkemesine dava açtım. Bakanlığın işlemi aleyhine idare mahkemesine... Bir milletvekilinin cezaevinde bulunan bir başka milletvekiliyle görüşmesi açısından dava açıldı.

Geçen, iki hafta önce üçüncü köprüyle ilgili tutuklanan 24 işçi var, onlarla görüşme talebim yine kabul edilmedi. Yani size cezaevleriyle ilgili gelen bu tür şikâyetlerin siz ne derece yani ne kadar üzerine eğiliyorsunuz? Bunlarla ilgili, gelen şikâyetlerle ilgili ne yapıyorsunuz, ne durumda? Bu konuda da bilgi verirseniz sevinirim.

Son olarak, evet, ben tabii sizin yaptığınız güzel şeyleri övdüm ama eleştiri hakkımdır, şimdi sıra ona geliyor. Şimdi, Değerli Başkanım, bu, ekim sayısı, daha yeni. Tasarruf tedbirlerini uyguluyoruz. Ya, Allah’tan korkmuyor musunuz, bu kadar ağır, kaliteli bir kâğıdı niye kullanıyoruz buna? İki: Kaç sayfa Başkanım bu? 86 sayfa. Diğer üyelerin fotoğrafları hariç, sadece sizin 82 tane fotoğrafınız var burada. Yani bu, netice itibarıyla bir kamu gücü kullanılarak bir reklam aracıdır. Aslında sizin düşünceniz bu değil, ben sizi yakinen biliyorum. Yani dikkatinizi mi çekmedi veya bunu oradaki arkadaşlar nasıl oldu... Yani 86 sayfada Başkanın 82 tane resmi alacak yani hakikaten bu kabul edilebilir bir durum değil.

E, “Nizamülmülk ve iyi yönetim” demişsiniz, o dönemde mağdurların hakları anlatılırdı, şikâyetleri anlatılırdı, bunlarla ilgili değerlendirmeler yapılırdı, ya Allah rızası için, Nizamülmülk’ü kapağa iyi yapmışsınız, göze hoş geliyor ama bununla ilgili hiçbir şey yazmamışsınız ki, yazılanların onunla hiç alakası yok ki.

Yani bu anlamda şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumu... Ben daha önce size yine söyledim, dedim ki: Ya, Değerli Başkanım, yalvarıyorum size, sırf Hükümeti -fotoğraflarını vesairesi- ziyaretlere gitmeyin, şu muhalefet partilerine de bir gidin. Aynı şeyinizde devam ediyorsunuz. Siz tarafsızsınız. Evet, geçmişte hepiniz bir siyasi köken anlamında AK PARTİ milletvekili olabilirsiniz, onların kadrolarından gelebilirsiniz ama ettiğiniz yemin gereği tarafsızlığınızı korumanız gerekiyor. Sizden istirham ediyorum yani ne olur, gidin, Cumhuriyet Halk Partisine gidin, MHP’ye gidin, İYİ PARTİ’ye gidin, HDP’ye gidin, Saadete gidin yani hepsine bir tek tek gidin ne olur. Yani bu anlamda, tarafsızsınız güya, herkese kucaklayıcı davranmak zorundayız biz.

Şimdi, hakikaten bu eleştiriler...

BAŞKAN – Toparlayalım mı Sayın Vekilim.

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toparlıyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, bu bizim Anayasa'mız. Anayasa'mız gayet açık, net. Kamu denetçiliği Anayasa 74'te yazılı. "Bu konuyla ilgili değişiklikler kanunla yapılır." diyor. Geliyoruz, aslında yapılan düzenleme doğru, gecikmiş bir düzenleme, teknik anlamdaki hatayı söylemeye çalışıyorum ben burada. Bu düzenlemeye karşı değilim. Önceden yapılması lazımdı, doğru bir düzenleme ama teknik anlamda yanlış. Teknik anlamda 74'te "Bu düzenlemeler kanunla olur." diyor, geliyoruz, Cumhurbaşkanının yetkilerini belirten 104'üncü maddenin on yedinci fıkrası açıkça "Kanunla düzenlenecek hususlar kararnameyle düzenlenemez." diyor ve aynı zamanda kanun hükmünde kararnameyle de düzenlenemez bu. E, peki, geliyoruz 5'inci maddedeki o değişikliğe. Siz niye demediniz, ya arkadaş, tamam, bu doğru bir düzenleme, gelin hiç olmazsa Anayasa'ya göre kanunla yapalım ya?

BAŞKAN – Evet...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani teknik anlamda da bu hatalar var. Ve şey çok önemli, Değerli Başkanım, sizden benim istirhamım, bu raporun tekrar, yine güncelleştirilerek alt komisyonda, sonra üst komisyonda görüşülerek o şekilde Genel Kurula indirilmesini istirham ediyorum. Bu şekilde bu eksik ve yetersiz olur.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Dilekçe ve İnsan Hakları Komisyonu üyelerinden söz almak isteyen üyemiz var mı?

Buyurunuz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Bendeniz toplumların doğal refleksleri, atan nabızları mesabesindeki sivil toplum kuruluşlarında yıllarca çalışmış, hem de millet adına devletimizin bütün yükünü omuzlarında taşıyan bürokraside çalışmış bir kardeşiniz olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun geç de olsa kurulmuş ve önemli vazifeler üstlenmiş olmasından dolayı tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal Gezi olaylarına katılanları topyekün mağdur, masum ve haksızlığa uğramış olarak nitelendirdiğinden bahsetti Kamu Denetçiliği Kurumunun. Sanıyorum Başkanımız bu konuya açıklık getirecektir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Raporu getireyim isterseniz.

BAŞKAN – Tabii, bu konu Başkanımız döneminde verilen bir karar değil, o konuda rapor da Genel Kuruldan geçti ama tabii ki cevap verecektir muhakkak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Devletin devamlılığı esas Başkanım.

BAŞKAN – Dinleyelim Sayın Tanal.

Buyurun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Sayın Tanal gene kitapçıktaki resimlere çok takılmış. İçerisindeki, en ortasında, kitabın ortasındaki Nizamülmülk'le ilgili çok detaylı açıklamaları görmemiş.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Üyelerimizden var mı söz almak isteyen?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, tek bir cümle söyleyebilir miyim?

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

BAŞKAN – İkili satışmaya girmeyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uzatmayacağım, satışmaya girmeyeceğim.

BAŞKAN – Çok kısa ama lütfen, vekilimiz söz istedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, o zaman, o tam kitabın ortasını bir okuyun, mazlumlarla ilgili, mağdurlarla ilgili neler var, onları bir anlatınız.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Var, var, okudum.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederiz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Var, var, siz okumamışsınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki: Şimdi...

BAŞKAN – Mahmut Bey, toparlarsak, evet...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, bakın, Değerli Başkan, 21'inci maddede dediniz ki: "Şikâyetlerin altı ay içerisinde sonuçlanması lazım." Çok doğru. Bu, Yüksel Caddesi'nde İnsan Hakları Anıtı vardır. İçişleri Bakanlığına müracaat ettim, kaldırmadılar o yasağı, o ablukayı. Kurumunuza müracaat ettim, kurumunuzu kutluyorum. Ama kurumunuz... Burada, alındısı elimde. 18 Ocakta kurumunuza, bu abluhanın kaldırılması lazım, bu bir düşünce ve ifade özgürlüğüdür; bu, insan hakkı ihlalidir... Millet orada fotoğraf çekmek istiyor, o bile yasaktı.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Siz 18 Ocakta müracaat...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Size müracaat ettim.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bize müracaat ettiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet. Sizin karar tarihiniz -21'inci madde o kadar tatbik edilmiş ki- tam altı ay sonra, 18/7'de kararı veriyorsunuz.

BAŞKAN – Ne güzel.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Son gün.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Tebrik ve takdir etmeniz lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bakın, geciken adalet, adaletsizliktir. Maksat, bilemiyorum, tabii o bilgisayarlarda yazıldığı gün ve tarih orada net çıkar mı çıkmaz mı. Acaba bu sonradan yazıldı da o sırf o tarih tutsun diye mi yazıldı, gerçekten o tarih mi yazıldı? Çünkü sizler de avukatsınız, Sayın Başkanım da esasen bu işi...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bizde sahtecilik olmaz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorum, ben kimseyi itham etmiyorum. Yani eski tarihle atmak demek, bu bir sahtecilik değildir tabii ki, itham etmiyorum ama keşke bu kararlar daha önce verilebilse, biraz daha hızlı ve çabuk. Ne diyoruz? Geciken adalet, adaletsizliktir diyoruz. Ama bu kararı siz verdiniz, tebliğ ettiniz, abluka kaldırıldı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Nazır Cihangir İslam, İstanbul, Saadet Partisi Milletvekilimiz.

Buyurun Sayın Vekilim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

Hoş geldiniz Sayın Başkan Meclise.

Nizamülmülk konusunda bir cümle, müsaade ederseniz, arz edeyim.

Nizamülmülk, aslında, tarihe baktığımızda tek tip eğitimle nam salmış idarecilerden bir tanesidir. Belki bugünkü iktidarın başarısızlığının altında da bu yatıyor. Hâlbuki, Peygamber'in tavsiyelerini alsalar yani farklı görüşlerin rahmet olduğu üzerine bir eğitim sistemi geliştirseler daha güzel sonuçlar alınabilir. Bunu da bir dipnot olarak koyayım.

Tekrar hoş geldiniz Sayın Başkan.

Benim çok net sorularım var yine KHK'lilerle ilgili.

Bu yöneticiler, bu idareciler KHK'lilere hiçbir sosyal yardım vermiyorlar. Yani şu anda binlerce, on binlerce KHK'li ailesi sıfır gelirle yaşıyor, âdeta dilenmeye terk edilmiş vaziyette. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ya bunların müracaatlarını kabul etmiyorlar ya da bunları sosyal yardımdan mahrum bırakıyorlar.

İkincisi, arkadaşım sormuştu, tabii, şikâyet dilekçeleri size geliyor mu, gelmiyor mu? Geliyorsa işleme koyuyor musunuz? Çünkü biliyorsunuz, KHK'lilere... Biliyor musunuz onu, bir işaret var hani devletin elektronik sisteminde? Mesela, hastaneye gittiğinde bir insanın KHK'li olup olmadığı hemen anlaşılır sistemi açan birisi tarafından. Bunun farkında mısınız?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bizde böyle bir şey yok.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sizde değil, zaten devletin sisteminden bahsediyorum, bunun farkında olup olmadığınızı soruyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Yani şöyle, bize...

Sayın Başkanım...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Neyse ben sorumu tamamlayayım.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bize böyle bir şikâyet gelmedi, gelirse inceleyeceğiz inşallah.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ne gelmedi?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bu bahsettiğiniz şekilde bir şikâyet bize intikal etmedi.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ben size sözlü olarak soruyorum ve -bilmiyorum, kayıtlara geçiyor mu- KHK'liler hakkında devletin elektronik bilgi sisteminde herhangi bir işaret, farklı kod veya onların KHK'li olduğuna dair bir ibare bulunup bulunmadığının tarafınızdan incelenmesini rica ediyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Milletvekili, bir cümle...

Şöyle: Mahmut Bey de, birkaç arkadaş da değindi. Bizim kanunumuz belki güzel bir kanun, eksiklikleri var. Avrupa Birliği ilerleme raporlarında ve son reform eylem grubu toplantısında da kurumumuza resen inceleme yetkisi verilip verilmemesi gündeme geldi. Biz tabii, şikâyetleri yazılı olarak aldığımız için gelen şikâyetlere bakabiliyoruz ama bu konuda bir müracaatınız olursa memnun oluruz.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Hayhay. Onu yazılı olarak da iletelim, şifahen söylemiş oldum.

Bir şey daha var. Bu insanlara sağlık hizmeti de verilmiyor.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, oradan emin misiniz? İştin çıkarılma bilgi notu konuluyor ama sağlık

hizmeti veriliyor diye biliyoruz.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ben hekimim Sayın Başkan, ortopedi uzmanıyım, ortopedi profesörüyüm ve çok sayıda hastadan –KHK’li de olmam hasebiyle- hem hasta olarak hem KHK’li olarak çok sayıda şikâyet alıyorum.

BAŞKAN – Biz, sağlık hizmetlerinden faydalandıklarımızı biliyoruz ama işten çıkarılma notu var her işten çıkarılan gibi.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkanım, Meclisin de bundan bihaber olması gerçekten çok ciddi bir sıkıntı çünkü -size de şikâyet edeyim- şöyle bir şey uygulanıyor: KHK’lilere aşağı yukarı her türlü haksızlık yapılıyor ama bunlar hiçbir zaman ne basında yer alıyor ne de halk bu konuda bilgi sahibi olabiliyor.

Ben size bir şey daha iletmek istiyorum. Mesela, 5275 sayılı Kanun, zannederseniz, 16’ncı madde, 4’üncü fıkra. Burada açık hüküm var. Hamile kadınlar ve loğusa anneler cezaevinde tutulamaz Sayın Başkan, tutulamaz yani bunun lâmi cimi, dünyanın hiçbir tarafından tartışması da yok, tutuluyorlar. Bu konuda hiç şikâyet geldi mi? Şikâyet gelmeseyse bile -çünkü KHK’liler baskı altındadır, şikâyetlerini de özgürce dile getiremez değerli arkadaşlarım- sizin bu konuda bir inisiyatif aldığımız vaki mi veya almanız mümkün mü?

Bir şey daha soracağım. Mesela, az önce Sayın Gergerlioğlu arkadaşım dedi ki: “Adalet Bakanlığına biz dilekçe verdik. Cezaevlerini ziyaret etmek istiyoruz.” Sayın Adalet Bakanı sizin damadınızdır. Özel bir konuya girmek istemiyorum ama burada etik bir problem var. Yani davacı veya davalı taraf ile siz, hüküm veren... Yani davalı veya davacıdan bir tanesi sizin akrabanız, yakınınız, en azından hakkında tarafsız davranamayacağınız birisi ve siz, yarın öbür gün bu şikâyet gelirse bu konuda karar mercisisiniz. Mesela, böyle bir kararda çıkıp bir başka yüksek yargı organını makamınıza getirmeyi veya sizin yerinize -hiç olmazsa o hükümde- onun yer alması gibi bir çözüm düşünür müsünüz? Kısaca: Adalet Bakanlığıyla ilgili problemleri ne yapacaksınız?

Teşekkürler. Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

Tarafsızlığı konusu en son tartışmaya açılacak kişilerden birisidir herhâlde Sayın Malkoç. Kendisi cevabı verecektir muhakkak.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ben etik bir kuraldan bahsediyorum Sayın Başkan, şahsından değil, zatişahanelerini biz eskiden beri tanırız.

BAŞKAN – Şahsını tanıyorsanız böyle bir konuda taraf olmayacağını çok iyi bilirsiniz.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Şahıstan değil, etik kuraldan bahsediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Buyurunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Öncelikle, Sayın Kurum Başkanımıza hoş geldin diyorum ve teşekkür ediyorum. Kendilerini ben yıllar öncesinden tanıyorum, bir sivil toplum örgütü başkanı olmam hasebiyle de gayretli çalışmalarını biliyorum, kendisine burada teşekkür ediyorum.

Tabii, Sayın Başkanımı ne kadar ilgilendirir bilmiyorum ama buradaki heyeti ilgilendiren önemli bir konu var. Biraz önce sayın vekilimizin söylediği gibi, bu KHK’lilerle ilgili... Evet, 15 Temmuzda bir ihanet yaşadık. Bu ihanetin sebeplerini, sonuçlarını hep beraber izledik ama bir gerçeğimiz var, bu ihanet dolayısıyla da binlerce mağdurumuz var yani Hükümetimizin maalesef, KHK’lerle attığı binlerce kamu görevlisi var. Bunların bir kısmı iade oldu, bir kısmı ise, yüz binlerce insan, 100 bini

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

aşkın insan Adalet Bakanlığındaki komisyonu bekliyorlar. Bu komisyon nasıl çalışır, belli değil; ne yapar, kimsenin bildiği yok, biz bilmiyoruz en azından; bu komisyonun verdiği kararlardan sonra hangi uygulamalar yapılır, o da belli değil ama buradaki herkesin vicdanını sızlatacak binlerce mağdur şu anda bu ülkede yaşıyor. Ben yıllarca kamu görevliliği yaptım, yıllarca sendika başkanlığı yaptım, 657’yi çok iyi bilirim ama 657’de olmayan, Anayasa’da olmayan birçok yasa dışı işleme memurlarımız şu anda işlerine geri döndürülmemektedir. Düşünebiliyor musunuz, bir polis memuru, elinde belge, diyor ki: “FETÖ terör örgütüyle en ufak bir ilişkisi belirlenememiş, saptanamamış –yeni kelimeyle- ancak kurum kararıyla atılmıştır.” Kurum kim? Kim bu kurumda bu kararı veren adam? Böyle bir devlet, böyle bir yönetim, böyle bir anlayış olabilir mi? Bir kamu görevlisinin hangi şartlarda atılacağı belli değil mi? Yine mahkemeye gidiyor, beraat ediyor, elinde beraat kağıdı var, devlete dönmek istiyor “Yok, dönemezsiniz.” diyor. “Niye?” “Ben böyle istiyorum.”

Bu belki bizim kurumumuzun çok konusu değil ama şu heyetin konusu. Eğer bu İnsan Hakları Komisyonu veya Dilekçe Komisyonu Türk milleti adına hayırlı bir iş yapacaksa gelin, bu KHK’yle atılanlarla ilgili süreci hızlandıracak bir yol bulalım. Bu yolu bulalım ve şu mağdurlarımıza, mazlumlarımıza iadeitibar edelim. Bunun en büyük sorumlusu bu iktidardır, bu iktidarın mensuplarıdır, hiç kusura bakmayın.

Yıllarca sendikacılık yaptım, kamu sendikacılığı. On iki yıl boyunca FETÖ terör örgütüyle bütün kamu kurumlarında iktidarınız el ele, kol kola kadrolaştı, her şeyi onlara teslim etti, sonra bu ihanet ayaklarına dolandı, sonuçta da bu 15 Temmuz felaketini yaşadık. Sayın Cumhurbaşkanımız kolayca bu işten sıyrıldı, dediler ki: “Allah beni affetsin, kul beni affetsin. Ne istediniz de vermedik?” İyi, ne verdiyse verdi ama bizim hazinemizden verdi. Şimdi Sayın Cumhurbaşkanımız masum, o masum; ne istedilerse verdi, aklandı, çıktı. Ya diğerleri ne olacak? Hepimiz biliyoruz ki eline silah alan hainlerin hepsinin boynu kopsun, boynu devrilsin ihanet edenlerin ama kardeşim “FETÖ terör örgütü” dediğiniz örgütün hemen hemen bu iktidarın...

BAŞKAN – Sayın Yokuş...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – ...birçok vekillerinin çocuğu çocuğu, ailesi oradaydı, hepiniz oradaydınız. Şimdi kaçan kaçtı, zengin olan kurtuldu, efendim, FETÖ’nün bilmem ne... Hatta 17-25 Aralık öncesi bile gidenlere ceza kesiyoruz. Bir de ya burası hukuk devleti mi yoksa muz cumhuriyeti mi? 17-25 Aralık milatmış. Anayasa’da mı yazıyor? Yok. Tayyip Bey böyle dedi. 17-25 Aralıktan sonraki kusur sayılır, ondan öncesi kusur sayılmaz. Bunları konuşacağız burada, tahammül edeceksiniz ve bunları çözeceğiz. Eğer bu milletin vekilleriysek, burada yemin ettiyse biz bunların üzerine gitmemiz lazım. Hepimizin vicdanı sızlıyor, benim de vicdanım sızlıyor.

BAŞKAN – Evet, Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz katkınız için.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – FETÖ’cü polislerin yasa dışı izlediği bir sendika başkanı sıfatıyla söylüyorum bunu, mahkemeliğim onlarla da ha. Sakın ha, sakın ha... Yani FETÖ’cülük falan sakın ha! Hele AK PARTİ’liler bunu sakın demesin, nelerle ne kadar iç içe olduğunuzu çok iyi biliyoruz.

Teşekkür ederim.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Ne alakası var ya!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, bugünkü toplantımızın konusu Kamu Denetçiliği Kurumunun 2017 raporunu incelemektir. Tabii ki bütün milletvekillerimize söz hakkı verdik, bütün fikirler çok değerlidir. 15 Temmuz gecesi burada bulunan bir milletvekili olarak, tepesinden bombalar atılırken millî iradenin hâkimiyetini

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

savunan bir milletvekili olarak, ertesı gün 15 Temmuzun başaktörlerinin Dilekçe Komisyonuna mağduriyet edebiyatıyla dilekçe verdiklerini bilen birisi olarak bu konuların çok hassas olduğunu belirtip gündemimize geçmek istiyorum.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım, ben de bir AK PARTİ’li olarak iade ediyorum.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Ben de aynı şekilde.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Aynen.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Bunu bir İYİ PARTİ’li olarak söylemeyin bize. Böyle bir yöntem olmaz. İnsan Hakları ve Dilekçe Komisyonlarının kesinlikle hak ettiğini düşünmüyorum.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Kendi hakaretine baksın.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Hakaret yok, hakaret yok.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Çorumlulara hakaretinizi bütün Türkiye duydu. Onun hesabını da soracağız mahkemelerde.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Aynen öyle.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Bunun hesabını da soracağım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sormazsan ayıp edersin.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Mecliste de gündeme getireceğim, bunun hesabını soracağım senden.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, bir saniye...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sorun, sorun. Sizinle hesaplaşmaya varım ben.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Terbiyesiz adam!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim, çok kısa...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Burada tehdit edemezsiniz. Bakın, çoğunluğuz diye tehdit etmeyin!

EROL KAVUNCU (Çorum) – Söyleyeyim mi?

BAŞKAN – Buyurun, Çorum’la ilgili. Çok kısa yalnız, lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR(Devam)

2.- Çorum Milletvekili Erol Kavuncu’nun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş’un 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu’na ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

EROL KAVUNCU (Çorum) – 24 Haziran seçimleri sonrasında bu zat Çorum’da...

BAŞKAN – Lütfen kişiselleştirmeyelim.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Özür dilerim ama bütün Çorum ayakta.

24 Haziran seçimleri sonrasında bir haberi bahane ederek... Çorum’da 24 Haziranda AK PARTİ bir başarı sağladı, milletvekillerimizde düşüş olmadı; 3 tane AK PARTİ’den, 1 tane de CHP’den çıktı. Bu milletvekili arkadaşımız Konya’dan, Çorum’la hiç alakası yok. Bu başarıyı bahane ederek -tadirdlerimize bırakıyorum- “Deveye diken, Çorumluya ... yaraşır.” diye “tweet” attı bu zat. Ne diyeyim ben şimdi?

BAŞKAN – Kınayalım sadece.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Ne diyeyim? Mahkemeye verdik.

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

BAŞKAN – İyi yaptınız Sayın Vekilim. Teşekkür ediyorum, kınayalım tabii ki.

Buyurun, çok kısa lütfen...

3.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmelerde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Bence bu Komisyon, İnsan Hakları Komisyonu... Her şeyden evvel, biz burada görev alan üyelerin birbirimize saygı çerçevesinde davranmamız, hiçbir zaman dışarıya taşmamamız gerekiyor.

Sayın vekilimiz biraz önce “bütün AK PARTİ'liler” olarak söyledi. Sayın vekil burada çoğu arkadaşlarla belki ilk defa yüz yüze geliyor ve hangimizin ne şekilde pozisyon aldığını, geçmiş süreçler içinde ne durumda olduğumuzu hiç bilmeden kendi kendine, kendini çok aşan bir cümle sarf etti. Kendisine iade ediyorum ve o cümlesini düzeltmeye davet ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

V.- KARMA KOMİSYONLAR(Devam)

A)KONU(Devam)

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'na ilişkin görüşmeler (Devam)

BAŞKAN – Sayın Başkanım, konuşmaları dinlediniz. Süremiz de doluyor, Genel Kurula gireceğiz artık.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bunu sormak zorundayım.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim, karşılıklı diyalog yok.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Kanun maddesinden bahsedeceğim. Bakın, reddi hâkime giren, reddi hâkimle alakalı mevzuatın 34'üncü maddesinden bahsediyorum yani diyorum ki: Adalet Bakanlığıyla herhangi bir ihtilafta -Sayın Malkoç'un adaletine güvenmemek değil- yasaya binaen yargıç konumunda olamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, yargı bağımsızdır. Siz de bir hukukçu değilsiniz, bir sağlık mensubusunuz. Birazcık hukukçulara bırakalım bu işleri.

Teşekkür ediyorum.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Erkekler çok fazla konuşuyor, ben kısa bir soru soracağım, pozitif ayrımcılık...

BAŞKAN – Ebrü Hanım, buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – KHK'ler dışında son birkaç yıldır gündemimize giren bir güvenlik soruşturması hikâyesi var. Esasları çok belli olmayan, aslında göreceli bir kavram olan, detaylarının hangi ilkelerden yola çıkarak belirlendiğini bilmediğimiz, özellikle memurların ve işe başlayan kamu çalışanlarının çalışmasını engelleyen bir sistem. Bugün birçok üniversite mezunu bu nedenle işe başlayamadı.

BAŞKAN – Evet.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bu konuda yapılan bir başvuru var mı ve sizlerin bu konudaki görüşünüz nedir, onu merak ediyorum çünkü önemli bir konu ve kişisel verilere, aslında -muhtemelen şimdi birileri karşı çıkacaktır ama- bir fişleme esasına dayalı bir güvenlik soruşturması olduğu çok belli. Çok göreceli, objektif olmayan bir usulle yapılıyor. Bu konuda size yapılan bir başvuru var mı ve

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

görüşünüz nedir?

BAŞKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bir şeyi hatırlatmak istiyorum. 2017 raporuyla ilgili sorular, görüşler varsa onlara lütfen cevap veriniz. Yasal olarak resen inceleme hakkınız olmadığını biliyoruz. Burada konuşulan konularda Kamu Denetçiliği Kurumuna yeni dönemde yapılan müracaatlar olursa onlarla ilgili görüşlerinizi ve çalışmalarınızı bir sonraki dönemde dinleriz. Bu raporla ilgili sorulara cevap verirsiniz bir an evvel Komisyonumuzda oylamayı yapalım, Genel Kurulumuz var.

Çok teşekkür ediyorum.

Buyurunuz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Çok soru var önemli konularda. Sizden şöyle bir istirhamda bulunabilir miyim?

BAŞKAN – Estağfurullah.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bir süre koyarsanız ben bütün bunları bu süreçte içerisinde cevaplandırmaya çalışırım.

BAŞKAN – Efendim, on dakika diyelim.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Peki efendim.

Önce Cihangir Bey’in şahsıyla ilgili sorusundan başlayayım.

BAŞKAN – Bence raporla ilgili bir konu olmadığı için girmeyebilirsiniz. Bu toplantıda biraz daha üst düzey çalışalım istiyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, rakamları açıklayınca mesele hallolacak, zaten problem değil.

Adalet Bakanlığıyla alakalı yani 1/2011 ile 2018 tarihleri arasında bize yapılan başvurulardan 119’una karar vermişiz, Adalet Bakanlığı bunlardan 89’una uymuş. Yani genel tavsiye kararlarımızın uyma oranının çok üzerinde bir oranla uymuştur. Bilmiyorum başka izahata gerek var mı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Başkanım.

Diğer soruları...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, cezaevleriyle ilgili olarak... Şimdi, bize şifahi olarak birçok şey iletiliyor. İleten arkadaşlara -bunların arasında milletvekilleri de var farklı partilerden- şunu söylüyoruz: Tamam, bu konuda ya kendiniz veyahut da cezaevinde bulunan tutuklu veya hükümlünün kendisi, kendisi olmuyorsa avukatı, hani o da olmuyorsa yakınlarından birisi bize yazılı olarak başvursun da biz yetkilerimizi kullanalım. Şu anda cezaevinden yapılan başvurular iki arkadaşımızın alanına giriyor yani Özlem Hanım’ın ve Yahya Bey’in. İkisi de çok iyi hukukçu, deneyimleri fazla. Biz yirmi günden beri bir program üzerinde çalışıyoruz. Muhtemelen önümüzdeki bir iki hafta içerisinde bize başvuru gelen cezaevlerini ziyaret edeceğiz. Bununla ilgili Adalet Bakanlığıyla da sivil toplum örgütleriyle de temasa geçtik. Ziyarette nelere dikkat edelim, gelen şikâyetler neler; bunları tasnifledikten sonra cezaevlerini ziyaret edeceğiz. Bununla ilgili de çalışmalarımızı kamuoyuyla paylaşacağız.

Efendim, KHK’lerle ilgili... Tabii, KHK’ler yasama faaliyeti kapsamında olduğu için bizim görev alanımıza girmiyor ancak biz şunu yapıyoruz: Bütün insan hakları kurumlarıyla olduğu gibi OHAL’le de temas hâlindeyiz. Sürekli kendilerini ziyaret ediyoruz, zaman zaman kendilerini davet ediyoruz. En son görüşmemiz geçen hafta oldu ve bize rakamları net olarak verdiler. Kurdukları sistem güzel

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

ama çok sayıda müracaat olduğu için heyet hâlinde de karar veriyorlar. Haftada 1.200 dosyaya karar veriyorlar yani heyetin haftada 1.200 dosyaya karar vermesi zor tabii, onlar da önemli bir yük altında ama arkadaşların ne kadar titiz çalıştığını, ne kadar disiplinli çalıştığını biz gidip onları ziyaretlerimizde görüyoruz. Verdikleri kararlar içerisinde 2.500 başvurunun göreve iadesine karar verdiler, bu önemli bir rakam.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) - Kaç kişi içinde?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Galiba 25 bin civarında 25 binden 2.500’ünün iadesine karar verildi yani...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir buçuk yıl oldu Sayın Başkan Komisyon...

BAŞKAN – Sayın vekillerim, sizleri dinledik, müsaade ederseniz...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir buçuk yılda...

BAŞKAN - Müsaade ederseniz...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biz konuyu bilen insanız.

BAŞKAN - Ama toplantıyı ben yönetiyorum, sorularımızı aldık, müsaade ederseniz, Başkanımızdan cevabını dinleyelim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bir buçuk yıldır bu Komisyon çalışmıyor ve Sayın Başkana yanlış bilgi vermişler. “Haftada 1.500 dosya bakıyorlar.” Bir buçuk yılda ancak 30 bin dosya bakıldı.

BAŞKAN – Sayın Vekilim...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bilgileri biz biliyoruz.

BAŞKAN – Başkanım, müsaade eder misiniz?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Estağfurullah efendim.

BAŞKAN – Geçen dönem Dilekçe Komisyonu üyeleri olarak biz de İnceleme Komisyonunu yerinde ziyaret ettik, faaliyetlerini gördük. Çok incelenmesi gereken konu var, çok detaylı yapılması gereken araştırmalar var, çok da doğru çalışmalar yapıyorlar, sonuçlarını her beraber göreceğiz.

Lütfen ikili görüşmeye girmeyelim, sorularınızı sordunuz, cevabını Başkanımız versin ve oylamaya geçelim.

Sayın Başkanım, hızlanalım lütfen.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, Mahmut Bey’in belirttiği... 17 bin başvuru, bu sene belki daha fazla olacak. Biz bütün kararlarımızı altı aya yetiştirmeye çalışıyoruz. Burada en zorlandığımız şey, idareyle ilgili yazışmalarımızda bize dönüş. Bazen eksik bilgi, belge geliyor ama buradaki arkadaşların birçoğu hukukçu, avukatlık yapmış yani mahkemelerin yazışmalarına bile gelen cevapların geciktiğini lütfen dikkate alın. Biz de altı aylık süreyi ne kadar zorladığımızı Mahmut Bey olayında yaşadık. Yani sizin verdiğiniz olay, zorladık, zorladık, altı ayı aşmasın diye son güne denk geldi Mahmut Bey, bu güzel bir şey aslında; kötü bir şey değil.

BAŞKAN – Süreyle kendinizi bağlamış olmanız da güzel bir şey, teşekkür ediyoruz.

Bir sonraki soru, başka.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bilmiyorum efendim diğer konuları çünkü o kadar çok konu var ki.

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

BAŞKAN – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Gergerlioğlu'nun müracaatı bize geldi, 18/9/2018'de geldi, biz hemen işleme aldık ve Adalet Bakanlığından bilgi, belge istedik. Süresi içerisinde gerekli inceleme yapıp gerekli karar verilecek, bundan endişeniz olmasın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Temmuzdan beri sorularımıza cevap vermeyen bir bakanlıktan bahsediyoruz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bakın ben Kamu Denetçiliği Kurumunu anlatıyorum size. Sizin dilekçeniz geldi, kayda girdi, biz de on beş gün içerisinde Adalet Bakanlığından bilgi, belge istedik.

Efendim, son cümlemi arz edeyim.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Değerli arkadaşlar, tereddüt ettiğiniz bir konuda -biz hemen sırtımızı Meclise dayamışız, anayasal olarak da yasal olarak da fiziken de hemen Meclisin yanındayız- soracağımız bir şey varsa buyurun gelin, istediğiniz şeyi daha geniş ortamda tartışalım. Faaliyetlerimizi duyuruyoruz, lütfen faaliyetlerimize katılın.

Ben 600 milletvekili arkadaşımızı seçilmesinden dolayı tebrik mesajı gönderdim. Ayrıca dedim ki: Size gelen seçmenleriniz vardır, içinden çıkmadığınız veyahut da bizim yapabileceğimiz şeylerde lütfen bize gönderin seçmenlerinizi.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, tekrar çok teşekkür ediyorum bilgilendirmeleriniz için.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama bir soruma cevap vermediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, 2017 raporuyla ilgili...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 17 bin...

BAŞKAN – Sayın Vekilim, müsaade eder misiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama bir soruma cevap verilmedi.

BAŞKAN – Ama müsaade eder misiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biz Başkana bir soru soruyoruz ve cevabını bekliyoruz.

BAŞKAN – Komisyonların yönetim şekli ve usulü vardır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – O zaman biz burada niye soru soruyoruz ki?

BAŞKAN – Efendim, müsaade edin.

Söz verdik...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 17 bin takipsizlik ve beraat alanların niye iade edilmediğine dair bu Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri boşuna mı vardır sorusunu sordum Sayın Başkanım; sadece cevap bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, karşınızdaki Adalet Bakanı değil, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanı.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bir de sağlık hizmetinden bahsettim Sayın Başkan, sağlık hizmeti, bunu veremiyorlar yani.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Cevap verilmiyorsa soruları niye soruyoruz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, devam ediyoruz.

**Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon**

3.10.2018

T: 1

O: 1

Başkanım, mikrofonunuzu kapatır mısınız lütfen.

Tekrar çok teşekkür ediyorum sunumunuz için.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Ben de teşekkür ederim.

VI.- KARARLAR

A)KOMİSYON KARARLARI

1.- 2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun (5/9) benimsenmesine ve aynen kabulüne ilişkin karar

BAŞKAN – 2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu raporunun aynen kabul edilmesiyle ilgili bir önerge var, izninizle okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanlığına

Görüşülmekte olan (5/9) esas numaralı “2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu” nun benimsenmesini ve aynen kabulünü arz ve teklif ederiz.

Fehmi Kıpçü

Pakize Mutlu Aydemir

Meliha Akyol

Bolu

Balıkesir

Yalova

Ziver Özdemir

Oya Eronat

Batman

Diyarbakır

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle sayın milletvekillerimiz, Sayın Başkanım; raporumuz Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmek üzere aynen kabul edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edeceğiz ve yeni dönemde en kısa sürede Genel Kurulda görüşülmesini takip edeceğiz.

Her birinize ayrı ayrı tekrar çok teşekkür ediyorum.

Tekrar yeni dönem tüm üyelerimize hayırlı olsun, kolay gelsin.

Kapanma Saati: 12.46

